

epidemiologia

Rekord wzorcowy określnika utworzony w bazie Biblioteki Jagiellońskiej

LDR 01720nz a2200385n 4500
001 vtls000624895
003 UJ
005 20051029023700.0
008 020404|| d|cnnbbba |a ann |d
010 \a m 02000329
035 \a Q000453
039 \a 200510290237 \b VLOAD \c 200510280938 \d bi_bohat \c 200504270239
\d VLOAD \c 200504261128 \d bi_bohat \y 200308211505 \z load
040 \a KR U/42eb \c KR U/42eb
073 \a C \a F3 \a Z \z MeSH.
150 \a epidemiologia.
360 \i określnik \a -- śmiertelność \i stosuje się do oznaczania
statystyki śmiertelności w wyniku chorób lub zabiegów u ludzi i
zwierząt.
450 \a częstość.
450 \a rozpowszechnienie.
450 \a występowanie.
450 \a zachorowalność.
472 \a epidemiology.
472 \a endemics.
472 \a epidemics.
472 \a frequency.
472 \a incidence.
472 \a morbidity.
472 \a occurrence.
472 \a outbreaks.
472 \a prevalence.
472 \a surveillance.
670 \a MeSH 2002
680 \i Określnik \a -- epidemiologia \i oznacza rozmieszczenie chorób
ludzi i zwierząt, czynników wywołujących choroby, właściwości
choroby w badanej populacji; obejmuje zasięg, występowanie,
rozpowszechnianie, wybuch endemii i epidemii; obejmuje badania i
ocenę zachorowalności na obszarze geograficznym i w określonej
populacji. Używany jest również z deskryptorami geograficznymi
dla umiejscowienia aspektów epidemiologicznych.
681 \i Użyto w rekordzie \a -- statystyka i dane liczbowe.
999 \a VIRTUA10

Znaczenie i zakres stosowania według MeSH Browser

Scope Note	Used with human and veterinary diseases for the distribution of disease, factors which cause disease, and the attributes of disease in defined populations; includes incidence, frequency, prevalence, endemic and epidemic outbreaks; also surveys and estimates of morbidity in geographic areas and in specified populations. Used also with geographical headings for
-------------------	---

	the location of epidemiologic aspects of a disease. Excludes mortality for which "mortality" is used.
Annotation	subhead only; with diseases & geographicals only; includes "incidence", "frequency", "prevalence", "occurrence", "outbreaks"; not for "mortality" (= / <u>mortality</u>); not for "statistics" on non-disease terms (= / <u>statist</u>); see MeSH scope note in Introduction; indexing policy: Manual <u>19.8.31</u> ; DF: /epidemiol or /EP CATALOG: may be subdivided geographically

Poradnik stosowania i przykłady
Na podstawie Indexing Manual MeSH 19.8.31, 26.27

Określnik stosowany z nazwami chorób u ludzi i zwierząt w odniesieniu do występowania chorób, czynników je wywołujących i właściwości chorób w zdefiniowanych populacjach; obejmuje zachorowalność, częstość, przewalencję, wybuchy epidemii i endemii; także badania i oceny chorobowości na określonych terenach geograficznych i w określonej populacji. Stosowany jest również z nazwami geograficznymi dla umiejscowienia epidemiologicznych aspektów choroby. Pojęcie nie obejmuje umieralności, ponieważ istnieje osobny określnik --mortality.

Należy zwrócić uwagę na pojęcia zawierające się w rekordzie określnika --epidemiologia. Wiele z nich ma odpowiedniki w postaci deskryptorów MeSH, które są przydzielane jako hasła NIM w celu skoordynowania ich z hasłem rozwiniętym typu choroba--epidemiologia. Na przykład w rekordzie deskryptora MORBIDITY otrzymujemy wskazówkę „coord NIM with disease / epidemiol (IM)”. Przydzielanie tych deskryptorów jest wyjątkiem od zasady indeksowania jedynie tego, co zostało dokładnie omówione, ponieważ każda wzmianka o użytej metodzie epidemiologicznej wymaga zindeksowania jej (jako NIM).

Dodatkowo, przydzielając hasła z tej dziedziny zawsze należy rozważyć nazwę geograficzną z określnikiem --epidemiologia. (Nazwa geograficzna nie zawsze jednak jest istotna i nie zawsze musi być dodana, nawet gdy jest zaznaczona. Na przykład badania zachorowalności wykonane w szpitalu w Waszyngtonie niekoniecznie dotyczą zachorowalności tylko w Waszyngtonie lub nawet w USA).

Uwaga: nazwy geograficzne nigdy nie są hasłami IM, więc także nazwa geograficzna z określnikiem --epidemiologia nie może być hasłem IM.

Przykłady:

- **The incidence of pneumonia in Italy.**

**PNEUMONIA / * epidemiology
ITALY / epidemiology
INCIDENCE**

- **Longitudinal studies of pneumonia.**

**PNEUMONIA / * epidemiology
LONGITUDINAL STUDIES**

- **An outbreak of measles in Maryland.**

**MEASLES / * epidemiology
* DISEASE OUTBREAKS
MARYLAND / epidemiology**

Ponieważ określnik --etnologia jest podporządkowany --epidemiologii w drzewie hierarchicznym określników, --epidemiologia nie musi być zastosowana w opisie badań epidemiologicznych choroby wśród grup etnicznych lub rasowych; należy użyć tylko określnika --etnologia.

Deskryptor **METODY EPIDEMIOLOGICZNE** i jego podrzędne zajmują znaczną część kategorii E5. Reguły przydzielania tych deskryptorów różnią się od zasad stosowanych w odniesieniu do innych deskryptorów, ponieważ indeksujemy zawsze metody epidemiologiczne użyte w przeprowadzonych badaniach klinicznych, nawet gdy zostały jedynie wyliczone. I tak, jeśli autor wspomniał, że wykonano badanie retrospektywne musi być przydzielony deskryptor **BADANIA RETROSPEKTYWNE**, etc. Jeśli wymieniono więcej niż trzy metody epidemiologiczne należy je uogólnić i użyć hasła dla nich nadrzędnego.

Przykład:

- **Trends in the incidence of non-insulin-dependent diabetes in the United States over the last thirty years.**

(metody zastosowane w ustaleniu częstości występowania obejmowały: ankiety, wywiady, karty zgonu i rejestry; istnieją hasła dla poszczególnych metod, ale wszystkie są podrzędne w stosunku do **ZBIERANIA DANYCH**, ang. **DATA COLLECTION**)

**NIDDM / * epidemiology
INCIDENCE
DATA COLLECTION
UNITED STATES / epidemiology**

Należy zauważyć, że **STATYSTYKA** i jej podrzędne są zebrane w jednym drzewie podrzędnym do deskryptora **METODY EPIDEMIOLOGICZNE** w kategorii E5, a to oznacza, że również deskryptory odnoszące się do metod statystycznych muszą być przydzielane nawet wtedy, gdy zostały tylko wspomniane w publikacji. Często spotyka się jednak, że badacze stosują więcej niż trzy metody, więc jest dość prawdopodobne, że ogólnym terminem, który obejmie je wszystkie będzie **STATYSTYKA**.

Przykład:

- **Mortality in AIDS; a prospective study.**

(metody statystyczne wymienione w paragrafie o statystyce obejmowały: iloraz szans, modele proporcjonalnego ryzyka, metodę najmniejszych kwadratów i analizę wariancji, podano przedziały ufności. Istnieją hasła dla poszczególnych metod, ale wszystkie są podrzędne w stosunku do deskryptora **STATYSTYKA**)

**AIDS / * mortality
PROSPECTIVE STUDIES
STATISTICS**

Osoba indeksująca musi także być pewna, że publikacja rzeczywiście omawia zagadnienia epidemiologiczne:

Przykład:

- **Prevalence of c-erbB-2 protein in breast neoplasms.**

**BREAST NEOPLASMS / * chemistry
PROTO-ONCOGENE PROTEINS C-ERBB-2 / * analysis
Nie: PREVALENCE**

Metody epidemiologiczne nie muszą jednak być zindeksowane, gdy autor wymienia je w odniesieniu do innych badań (np. we wstępie lub dyskusji). Metody epidemiologiczne i statystyczne nie muszą być również indeksowane w przypadku badań na zwierzętach doświadczalnych. Są to bowiem badania z natury NIE epidemiologiczne i epidemiolodzy nie są nimi zainteresowani. W czasopismach, które publikują prace przedkliniczne metody epidemiologiczne i statystyczne indeksowane są tylko wtedy, gdy zostały szeroko omówione lub były celem, wymieniono je w tytule, etc.

**Tł. i oprac. Jolanta Cieśla
Biblioteka Medyczna
Uniwersytetu Jagiellońskiego-Collegium Medicum**